

Insultu profilakses ekonomiskā nozīmība

Daiga Behmane
LVEA valdes priekšsēdētāja
Rīgas Stradiņa universitāte
2015.gada 11.decembrī

Veselības ekonomika

- Ir zinātne par to, kā racionālāk un izmaksu efektīvāk izmantot ierobežotos veselības sistēmas resursus
- Piedāvā instrumentus prioritāšu noteikšanai un lēmumu pieņemšanai
- Metodes: slimību izmaksu analīze, veselības tehnoloģiju izmaksu efektivitātes novērtēšana, izmaksu-ieguldījumu analīze u.c.

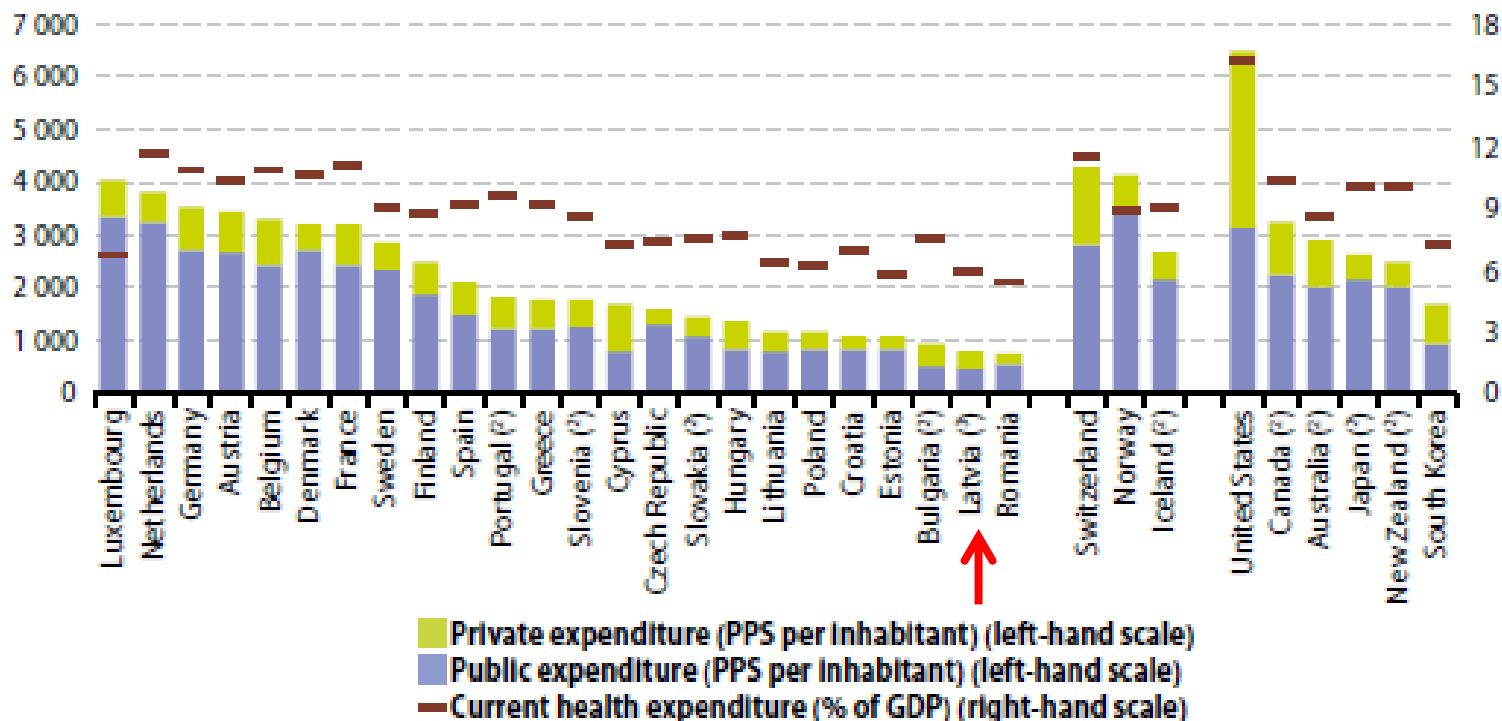
Veselīgi dzīves gadi Latvijā – zemākais rādītājs ES valstīs, 2012

	Healthy life years at birth			Healthy life years at age 65		
	Women	Men	Difference	Women	Men	Difference
EU-28	61.5	61.4	0.1	8.6	8.5	0.1
Belgium	63.7	64.0	-0.3	10.9	10.8	0.1
Bulgaria	66.6	62.4	4.2	9.9	8.7	1.2
Czech Republic	64.2	62.5	1.7	8.9	8.5	0.4
Denmark	59.1	60.4	-1.3	12.7	11.6	1.1
Germany	57.0	57.8	-0.8	7.0	7.0	0.0
Estonia	57.1	53.9	3.2	5.7	5.1	0.6
Ireland	68.0	65.8	2.2	12.1	10.9	1.2
Greece	65.1	64.7	0.4	6.8	8.0	-1.2
Spain	63.9	64.7	-0.8	9.0	9.7	-0.7
France	64.4	63.0	1.4	10.7	9.8	0.9
Croatia	60.4	57.6	2.8	5.9	5.5	0.4
Italy	60.9	61.8	-0.9	7.1	7.7	-0.6
Cyprus	65.0	64.3	0.7	8.7	9.5	-0.8
Latvia	54.2	51.7	2.5	4.2	4.0	0.2
Lithuania	61.6	56.8	4.8	6.3	5.9	0.4
Luxembourg	62.9	63.8	-0.9	10.6	10.9	-0.3
Hungary	60.1	59.1	1.0	6.1	6.2	-0.1
Malta	72.7	71.6	1.1	12.7	12.8	-0.1
Netherlands	57.5	61.4	-3.9	9.2	9.5	-0.3
Austria	60.2	59.7	0.5	8.8	8.9	-0.1
Poland	62.7	59.2	3.5	7.8	7.2	0.6
Portugal	62.2	63.9	-1.7	9.3	9.6	-0.3
Romania	57.9	58.6	-0.7	5.2	5.8	-0.6
Slovenia	59.5	57.6	1.9	7.6	7.2	0.4
Slovakia	54.3	54.5	-0.2	3.7	4.2	-0.5
Finland (*)	56.2	57.3	-1.1	9.0	8.4	0.6
Sweden	66.0	66.9	-0.9	13.8	12.9	0.9
United Kingdom	64.8	64.4	0.4	10.7	10.6	0.1
Iceland	66.7	71.7	-5.0	15.1	15.1	0.0
Norway	68.6	71.0	-2.4	14.8	15.0	-0.2
Switzerland	58.4	61.5	-3.1	10.4	10.6	-0.2

(*) 2012.

Source: Eurostat (online data code: hlth_hlye)

Izdevumi veselības aprūpei, ES valstis

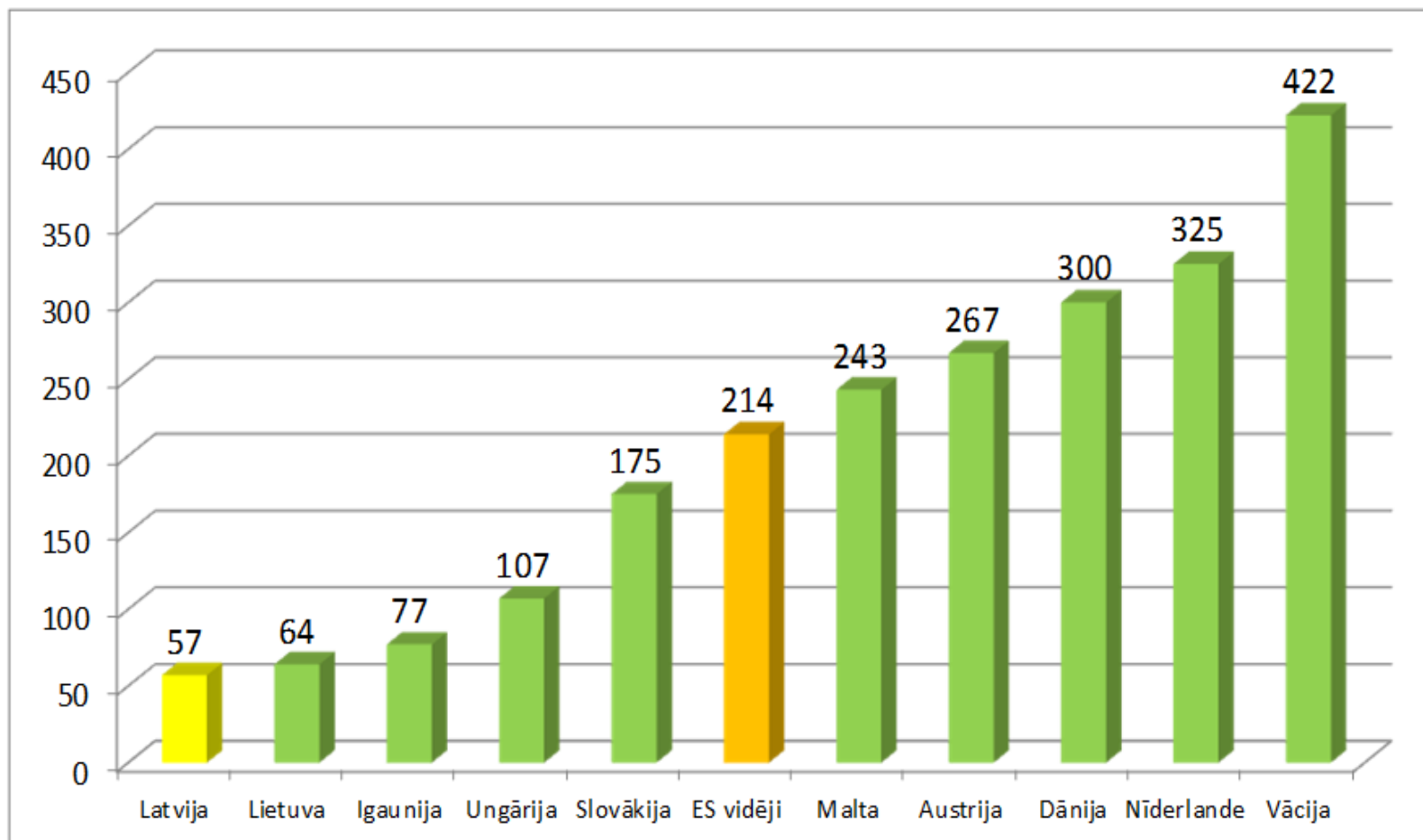
(1) Countries are ranked on total (public + private) healthcare expenditure in PPS per Inhabitant. Denmark, Cyprus, Portugal, Iceland, Norway and Switzerland: provisional. Ireland, Italy, Malta and the United Kingdom: not available.

(2) 2011.

(3) 2010.

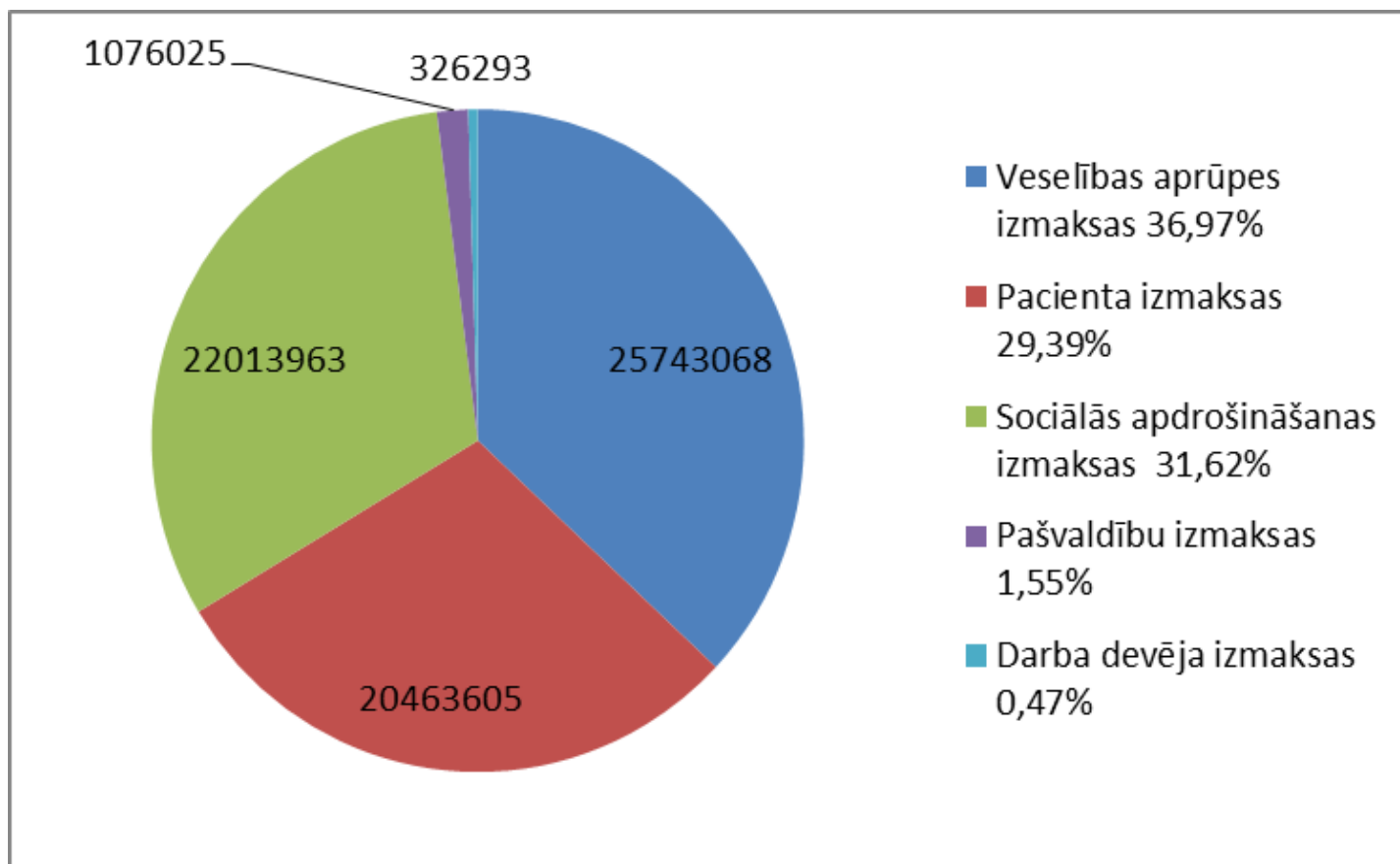
Source: Eurostat (online data code: hlth_sha_hf)

Izdevumi zāļu iegādes kompensācijai uz 1 iedzīvotāju, ES valstis, 2014

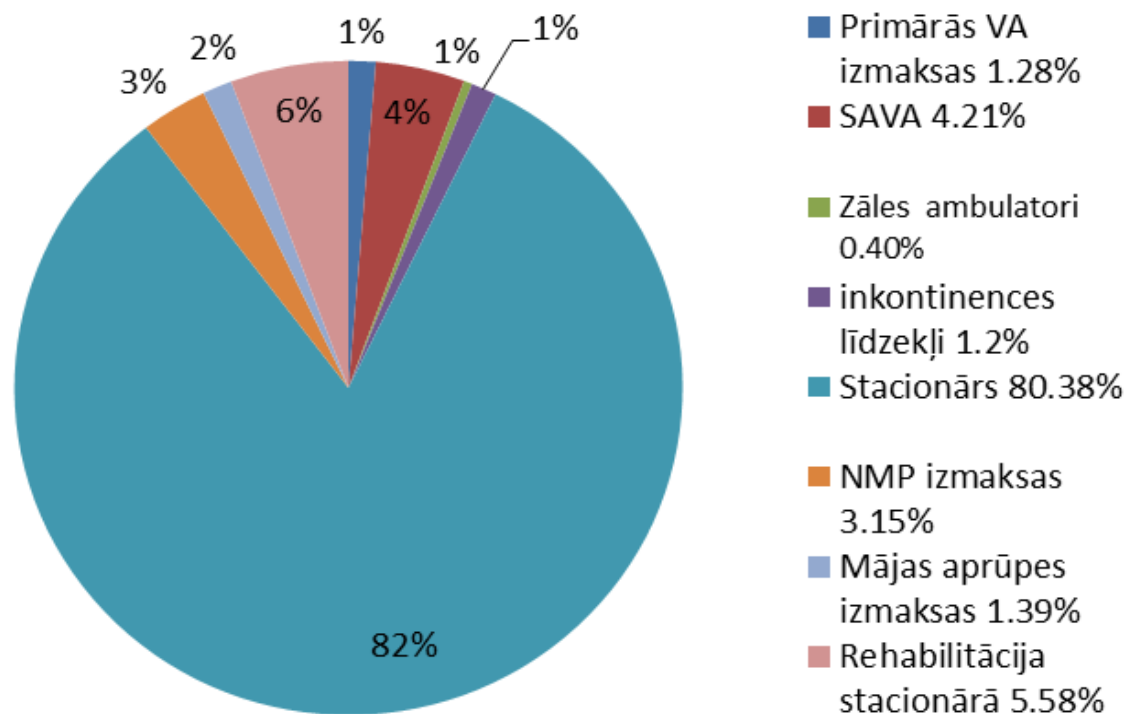

Kopējās insulta izmaksas Latvijā sastāda ap 70 000 000 EUR gadā

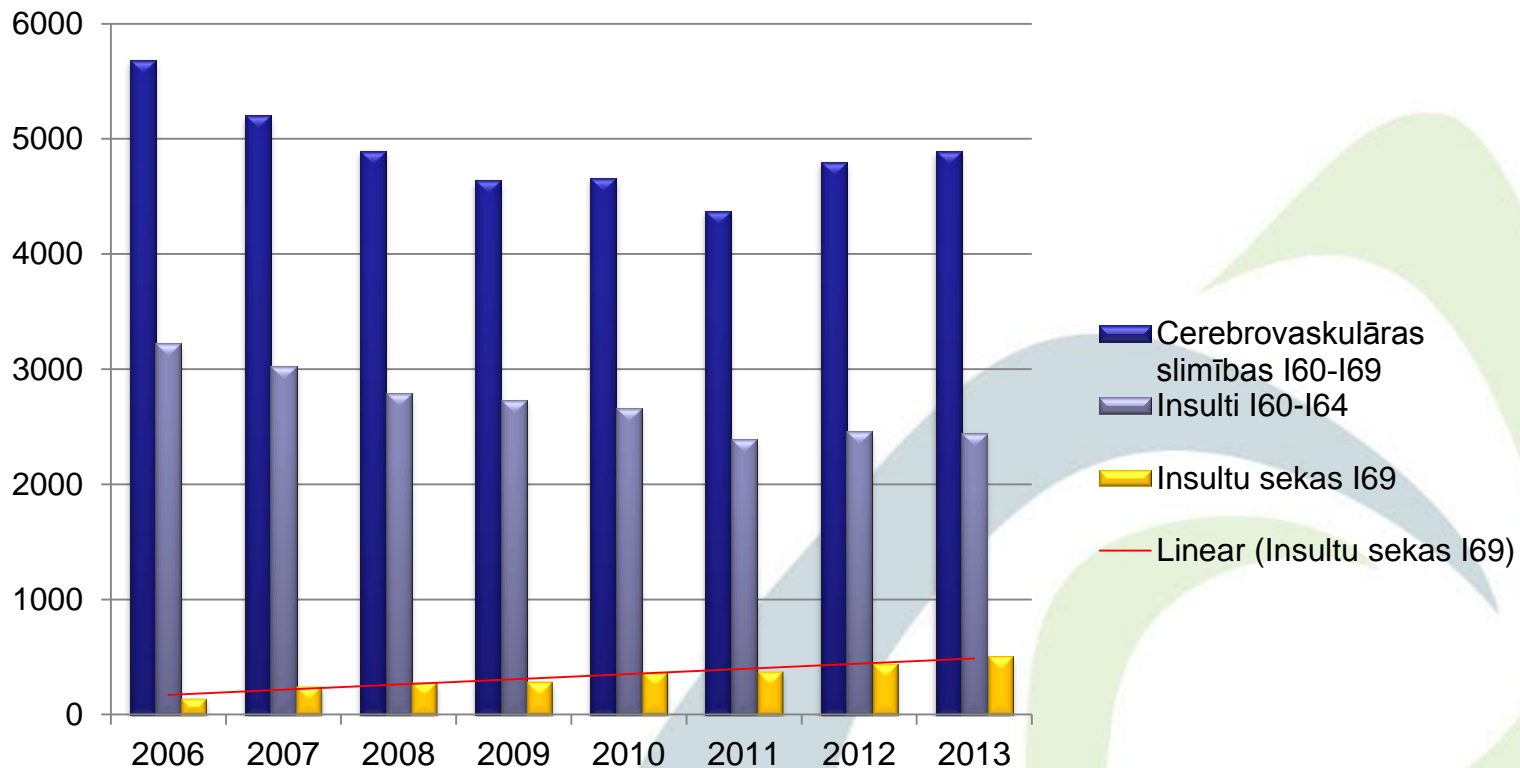
Aprēķins veikts uz 10000 jauniem insultiem gadā

Veselības aprūpes izmaksas insultu ārstēšanai: 26 miljoni EUR gadā

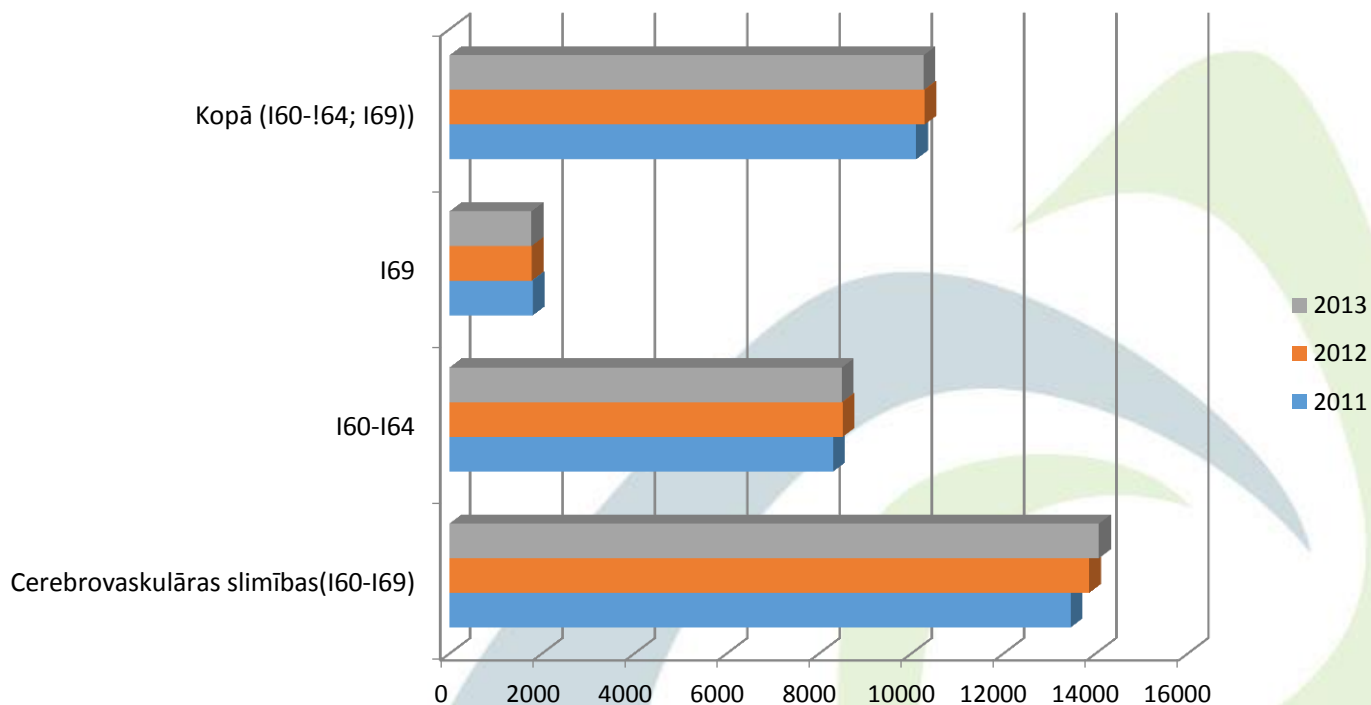

Mirstības dinamika cerebrovaskulāro slimību grupā, 2006-2013

Stacionāros ārstētu pacientu skaits ar cerebrovaskulārām slimībām pieaug, 2011-2013

Secinājumi

Nenodrošinot pacientiem savlaicīgas profilakses un ambulatorās ārstēšanas iespējas,

- pieaug jaunu insultu gadījumu skaits gadā
- pieaug stacionāros ārstēto insulta pacientu skaits gadā
- Kopumā nav priekšnoteikumu sistēmas efektīvai darbībai

Insulta gadījumā pacientiem jāsedz ap 30% slimības izmaksu, kas ir pārāk augsts rādītājs, ņemot vērā augsto slimības letalitātes un invalidizācijas rādītāju

Nav sagaidāma kopējo veselības sistēmas rādītāju (veselīgi dzīves gadi) uzlabošanās, nenodrošinot iedzīvotājiem pieeju ambulatorai ārstēšanai

Nodrošinot savlaicīgas mirdzaritmijas ārstēšanas iespējas Latvijā varētu samazināt vismaz 100 jaunus insulta gadījumus gadā (līdz 2% no insulta gadījumiem pacientiem ar mirdzaritmiju)

1 insulta gadījuma ārstēšanas izmaksas stacionārā (10 dienas) : 2600 EUR

Zāļu izmaksas mirdzaritmijas ārstēšanai: ap 700 EUR gadā

Priekšlikumi

Izvērtējot jaunu tehnoloģiju (jaunu medikamentu) ieviešanu un apmaksu, ir jāņem vērā tās

- finansiālā ietekme ne tikai uz kompensējamo zāļu budžetu, bet uz iespējamo izmaksu ietaupījumu veselības sistēmā kopumā
- nebūtu pieļaujams, ka medikamentozas un ambulatoras ārstēšanas vietā pacientam ir jāārstējas stacionārā !!!

Veselības sistēmā līdz ar jaunas finansēšanas kārtību ir jāizveido veselības aprūpes pakalpojumu plānošanas kārtība un principi, kas stimulē efektivitāti un izmaksu efektīvu līdzekļu ieguldījumu.

Paldies!

Daiga.Behmane@rsu.lv

www.lvea.lv

